БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЭН!

БИБЛИОТЕКА ОБЛАСТНАЯ имени В. И. ЛЕНИНА

Буряд-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 238 (6167) | 1950 оной ноябриин 28, вторник | Сэн 20 мүнгэн

Партийно-политическэ худэлмэриин ханай амжалтануудай үндэһэ һүүри мүн

Советскэ арад коммунистическэ байгуулгын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэнэ, манай Эхэ ороной ажахын ба культурын бүхы һалбаринуудай шэнэ, улам хүсэтэ дэбжэлтын түлөө тэмсэнэ.

Дайнай хойтохи сталинска табанжэлые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэлдээ партийна организацинууд ажахын ба культурна байгуулалтые хүтэлбэрилхэ, эмхидхэлэй ба политическэ худэлмэри олониитын дунда ябуулха баян дүй дүршэлтэй болоо. Партийна организацинууд өөрынгөө практическа ажалябуулгада политическэ ба ажахын худэлмэриие зүбөөр зохилдуулан ябуулха шухала байһан тухай нүхэр Сталинай заабаринуудые хүтэлбэри болгоно.

Манай ажахын саашанхи амжалтануud партийна организацинуудай ажал-ябуулгаһаа, партийно-политическэ худэлмэриин хэмжээнһээ ба далайсаһаа нилээдехэ дулдыдана. Партийна организацинууд болбол партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ худэлмэриин асуудалда гол анхаралаа ходоодоо хандуулжа байха, өөрынгөө хүтэлбэрилхы ажалябуулгын методые саг үргэлжэ нарижуулжа байха ёһотой гэжэ ВКП(б)-гэй Центральна Комитет, нүхэр Сталин һургадаг.

«...Ажахын амжалтануud,— гэжэ нүхэр Сталин заана, — **тэдэнэй бата ба удаан байха ябадалынь партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ худэлмэриин амжалтануудһаа сүм ба гүйсэд дулдыдадаг, ...энэ условигүйгөөр ажахын амжалтануud хадаа олһэн дээрэ байгуулагдаһан байжа болохо».**

Большевистскэ хүтэлбэриин искусствонь юуб гэхэдэ, партийна организацинууд политическэ ба ажахын худэлмэриие зүбөөр зохилдуулха аргаар ажахын байгуулалтын бүхы участогууд дээрэ амжалтануудые туйладаг. Партийно-политическэ худэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ зүүраа, партийна организацинууд ажахын органуудые алгад гарангүйгөөр, тэдэнээр дамжуулан ажахын органуудые али болохоор бэхижүүлдэг ба ажахын байгуулалтые хүтэлбэрилдэг байха юм.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй шиидхэбринүүдые, нүхэр Сталинай заабаринуудые бэлүүлэн, нютагай партийна организацинууд һүүлэй үедэ партийно-политическэ асуудалнуудта анхаралаа ехээр хандуулдаг болоо. Партийно-эмхидхэлэй ба политическэ худэлмэриин зорилгонууд партиин олон обкомууд, горкомууд ба райкомуудай пленумүүд дээрэ, партийна эдэбхитэдэй суглаануud дээрэ зүбшэн хэлсэгдэнэ. Партийна олониитэ хадаа большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, дутуу дундануудые элирүүлэн харуулна, кадрнуудые хүмүүжүүлхэ, ажалшадай дунда политическэ худэлмэри шангадхаха, партийна хүтэлбэриин методүүдые нарижуулха хэрэгые һайжаруулгаар практическа хэмжээнүүдые хараална.

Партийно-политическэ худэлмэриие хүсэд сэгнэдэггүй ябадал зарим организацинуудта үшөө бии байһаар байна гэжэ практика харуулна. Энэ талаар партиин Запорожско обкомэй ажал-ябуулгадахи дутуунууд характернэ байна.

Запорожско обком хадаа предприятинууд дээрэ партийна ба политическэ худэлмэри ябуулха асуудалнуудта хүсэд анхаралаа хандуулнагүй, партийна эхин организацинуудай байдалые һүлаар мэдэнэ гэжэ баримтануud хэлэнэ. Партиин горкомуудта ба райкомуудта обкомой зүгһөө шухала эрилтэ табигданагүй. Тэдэнэй зарманиинь партийна эхин организацинуудые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ, парторганизацинуудай секретарьнуудта заабари үгэхэ ябадалда, тэдэнэй политическэ ургалтада бага анхарал хандуулна.

Нютагай партийна организацинуудые эдэбхитэй һайнаар хүтэлбэрилгэ, политическэ ба ажахын худэлмэриие шадамараар зохилдуулга, кадрнуудые шэлэн ололго, дүүргэлтые шалгаха ябадал, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые дэлгэрүүлгэ, партийна эдэбхитэдые большевистскээр хүмүүжүүлгэ, олониитын дунда политическэ худэлмэри ябуулга — эдэ бүгэдэнэ хадаа партийна комитет бүхэнэй худэлмэридэ гол һуури эзэлхэ ёһотой.

Партийна кадрнуудые анхаралтайгаар ургуулха ба хүмүүжүүлхэ, тэдэнииие партийна хүтэлбэриин мэргэжэлдэ һургаха гээшэ партийна органуудай хүтэлбэрилэгшэдэй эгээл түрүүшын уялга мүн. Энээнэй тулада партийна худэлмэриин бүхы асуудалнуудые партийна хүтэлбэрилэгшэдэй гүнзэгыгөөр мэдэхэнь шухала.

Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ хадаа кадрнуудые хүмүүжүүлхэ ба манай бүхы худэлмэриие һайжаруулха шалгагдамал большевистскэ метод мүн. Партийна организаци бүхэнэй ажал-ябуулгань большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгын үзэл бодолоор нэбтэрэнхэй байха ёһотой. Худэлмэриин дутагдалнуудтай эрид тэмсэл хэхэ ябадал, эдэ дутагдалнуудые усадхалга хадаа социалистическэ үйлэдбэриин шэнэ эшэ үндэһэнүүдые элирүүлэн гаргаха арга боломжо үгэхэ ба иигэжэ коммунизм тээшэ замаар манай дабшалтые түргэдхэхэ байна.

Социализмһаа коммунизмда дамжан ороолгын условинуудта ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгэ бүри ехэ удхашанартай болоно. Хүнүүдэй сэдьхэл бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүдые хүсэд усадхангүйгөөр коммунизм байгуулагдажа шадагдахагүй байна. Эгээл иимэһээ ажалда ба социалистическэ зөөридэ, гүрэнэй интересүүдые сахилгада коммунистическэбэшээр хандадаг элдэб үзэгдэлнүүдтэ эсэргүү тэмсэл улам шангадхагдаха ёһотой. Партийна организацинууд болбол олониитые политическээр хүмүүжүүлхэ талаар, манай кадрнуудые идейно-теоретическээр хатуужуулха талаар хэгдэдэг бүхы худэлмэри саг үргэлжэ һайжаруулха ба нарижуулха уялгатай.

Мүнөө ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай һунгуулиин кампани үргэнөөр дэлгэрээ. Манай орон дотор һунгуулиин кампани хадаа эгээл олониитын, бодото бүгэдэарадай политическэ кампани мүн. Советскэ хүнүүдэй политическэ ушар ёһо мэдэлгын ба ниитын эдэбхиин ургажа байһаниинь эдэ кампанинуудта эли тодоор харагдана. Партийна организацинууд болбол нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэл хэхэ зуураа, агитационно- пропагандистска бүхы ажал-ябуулгые шэнэ, улам дээдэ шатада үргэхэ, олониитэтэй холбоогоо үргэдхэхэ, советскэ хүнүүдэй политическэ ба ажалай эдэбхиие хүгжөөхэ уялгатай.

Манай парти болбол партиин политикые бодото дээрэнь бэлүүлхын түлөө тэмсэлдээ партийна худэлмэрилэгшэдэй дүй дүршэлтэй олон кадрнуудые, болбосорһон хүтэлбэрилэгшэдые, олониитын бодото эмхидхэлшэдые ургуулан хүмүүжүүлээ. Партийна организацинууд хадаа партийно-политическэ худэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлэн, агуу-ехэ вождь ба багша нүхэр Сталинай табиһан, коммунистическэ байгуулгын зорилгонуудые шиидхэхэ ябадалдаа шэнэ амжалтануудые туйлаха байна.

(«Правдын» ноябриин 25-най түрүү бэшэгһээ).

ВКП(б)-гэй Обкомой ээлжээтэ пленум тухай

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

Энэ оной ноябриин 24—25-да ВКП(б)-гэй Буряд-Монголой Обкомой ээлжээтэ III пленум болобо.

Пленум хадаа «Колхозно эхин партийна организацинуудай худэлмэриин ямар байһан тухай ба тэрээниие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» асуудал зүбшэн хэлсээд, зохихо тогтоол абаһан байна..

Колхозно партийна эхин организацинуудай худэлмэриин ямар байһан тухай ба тэрээниие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай

ВКП(б)-гэй Обкомой III пленум дээрэ ВКП(б)-гэй Буряд-Монголой Обкомой секретарь нүхэр А. В. КУДРЯВЦЕВАЙ хэһэн элидхэлһээ

Нүхэд! Колхозно партийна эхин организацинуудай худэлмэриин ямар байһан тухай ба тэрээниие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай асуудал болбол партийно-эмхидхэлэй ба политическэ худэлмэри тээшэ партийна органуудай анхаралые эрьюулхэ хэрэгтэ, энээнэй үндэһөөр колхозуудые хүтэлбэрилхэ партийна хүтэлбэриие саашадань һайжаруулха хэрэгтэ тон шухала удхашанартай байна.

Хэнэйшье мэдэһээр, һүүлэй жэлнүүдтэ манайда колхозно парторганизацинуудай сеть нилээд ургаһан байна. Энэ жэлэй ноябриин 1-нэй мэдээнүүдэй ёһоор, оройдоо 27 колхозуудта парторганизацинууд үгы байгаа. Тиихэдэ олонхи колхозно парторганизацинууд составайнгаа талаар үсөөн тоотой бэшэ байна. Энэ болбол манай колхозуудые эмхидхэлэй талаарнь улам бэхижүүлхэ ба тэдэнэй ажахы болон культурые үзэгдөөгүй түргэнөөр дэбжүүлхэ хэрэгтэ ямаршье зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тула колхозуудта ямар үгаа ехэ партийна хүсэтэй байһыемнай харуулна.

Гэхэтэй хамта колхозуудта гүрэнэй зүгһөө тон ехэ, үдэр бүриин туһаламжа үзүүлэгдэжэ байбашье, колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ, малажал ба таряанажал дэбжүүлхэ, гүрэндөө хүдөө ажахын продукци тушааха уялгануудаа дүүргэхэ, колхознигуудай ажабайдалай материальна ба культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ шухалын шухала олон асуудалнууд манайда үшөө хангалтагүйгөөр шиидхэгдэжэ байна. Энэ хадаа, тон түрүүндэ, ба гол түлэб, юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, ажахын ба культурын талаар түргэнөөр хүгжэхын тулада колхоз бүхэндэ бии байһан доторой барагдашагүй арга боломжонуудые бидэнэр тон һүлаар ашаглаһабди. Имагтал энэ болбол колхозуудые хүтэлбэрилгэдөө бидэнэй гаргаһан гол дутагдал болоно.

Энэ дутагдалые усадхахын тулада, бидэнэр болбол колхозно парторганизацинуудые бэхижүүлхын ба тэдэнэй ажал-ябуулгые эдэбхитэй болгохын талаар, мүн ВКП(б)-гэй айкомуудай ба Обкомой зүгһөө тэдэнииие хүтэлбэрилхэ хүтэлбэриие һайжаруулхын талаар эрид шууд хэмжээнүүдые абаха уялгатайбди.

Партийна организацинуудай худэлмэриин һайн дүй дүршэлые шэнжэлхэ ба хэрэглэхэ

Муубэшээр худэлмэрилдэг, партидоторой ба ниитэ-политическэ худэлмэридэ шухала анхаралаа саг үргэлжэ хандуулдаг ба энээнэй үндэһөөр колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ, тэдэнэй культурые дээшэлүүлхэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэдэг колхозно парторганизацинууд республика доторнай үсөөн бэшэ бии байна.

Жэшээ болгон Яруныч аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой парторганизациие харуулхада болоно. Энэ парторганизаци болбол ВКП(б)-гэй 25 гэшүүдые ба гэшүүнэй 2 кандидадые нэгэдүүлдэг юм. Коммунистнуудынь артелиин ажахын гол участогуудаар малажал, таряанажал, барилга дээрэ гэхэ мэтээр хубаарилан табигданхай. Тус организацида партийна суглаануud саг үргэлжэ хэгдэдэг ба эдээн дээрэнь тон олон янзын асуудалнууд, жэшээлхэдэ: политһургуулиин худэлмэри тухай, агитационно худэлмэри тухай, хабарай тарилгын ябаса тухай, үбһэ хуряалга дээрэ ниитэ-политическэ худэлмэри ябуулха тухай, ургаса хуряалгые ба гүрэндэ таряа тушаалгые үнгэргэхэ тухай, малажалай кадрнуудые бэлэдхэхэ тухай, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл тухай ба бусад асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг байна. Партсуглаануудта эртээнһээ бэлэдхэл хэгдэдэг, хэлсэхэ зүйлнүүдынь суглаан болохоһоо 2—3 хоног урид коммунистнуудта дуулгагдадаг юм. Коммунистнууд болбол суглаануud дээрээ табигдаһан асуудалнуудые эдэбхитэйгээр зүбшэлдэг, үгэ хэлэхэдээ парторганизациин, колхозой правлениин ба тус тус коммунистнуудай худэлмэридэхи дутагдалнуудые зоригтойгоор шүүмжэлдэг байна. Парторганизациин бүхы гэшүүд политическэ һуралсалда хабаадуулагданхай.

Коммунист бүхэн шахуу партийна даалгабаритай, тэдэнэй олониинь агитаторнуудаар худэлмэрилнэ, ханын газетын редколлегиин гэшүүд, агитпунктнуудые даагшад гэхэ мэтэ юм. 23 агитаторнуудтай агитколлектив парторганизациин дэргэдэ бии байна. Агитаторнуудтай семинарнууд саг соогоо үнгэргэгдэдэг, тэдээн дээрэнь методическа заабаринууд үгтэдэг ба худэлмэриин дүй дүршэлөөр андалдалга болодог байна. Полевой худэлмэринүүдэй үедэ агитационно-ниитын худэлмэри сэхэ полевой станууд дээрэ ябуулагдаа, мүнөө гол түлэб һунгуулиин участогууд дээрэ ба арба арбан айлнуудаар ябуулагдана.

Өөрынгөө эмхидхэлэй ба политическэ худэлмэридэ парторганизаци болбол ниитын малажалые хүгжөөхэ асуудалнуудта түсгаар анхарал хандуулна. Малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбэй дүүргэлтын ябаса партийна бюрогой заседанинууд дээрэ ба партийна суглаануud дээрэ саг үргэлжэ зүбшэгдэдэг байна. Һүнэй-товарна фермэ дээрэ байгуулагдаһан партийна группа болбол һаалишадай ба пастухнуудай хоорондо социалистическэ мурысөө эмхидхэнэ. Коммунистнууд хадаа тэжээлэй базые үргэдхэхэ шухала хэмжээ-ябуулгые үүсхэн эхилэгшэд болоо. Тэдэнэй дурадхалаар ба тэдэнэй шууд хабаадалгатайгаар 300 шахуу га сабшалан үһалагдажа, энэ талмай дээрэһээ колхозынь гектар бүриин 20 центнер үбһэ абаа. Парторганизациин үүсхэлээр колхоздо эбэртэ бодо малай племенной фермэ байгуулагдаа, мүнөө моридой, хонидой ба гахайн племенной фермэнүүдые байгуулхын тула бэлэдхэл хэгдэжэ байна.

Ниитын малажал тухай парторганизациин табиһан анхаралай ба оролдолгын ашаар, үсхэгдэхэ малай тоо толгойгоор гүрэнэй түсэб энэ жэлэй ноябриин 1-нэй байдалаар тус колхоздо иимээр дүүргэгдээ: эбэртэ бодо малаар 107,6 процент, *хони ба ямаадаар* —115,6 процент, гахайгаар —112 процент, моридоор —99,3 процент дүүргэгдээ.

Парторганизаци болбол худөө ажахын артелиин Уставые эбдэхэ ябадалнуудта, общественнэ ажахыда ба ажалда хайхарамжагүйгөөр хандаха ябадалнуудта, ажалай ба гүрэнэй ушар ёһо мэдэхэ жаяг заршам бэхижүүлхын түлөө эрид шанга тэмсэл хэнэ. Залуушуулай дунда политическэ худэлмэри ябуулхадаа, парторганизаци болбол комсомольско организацида түшэглэнэ. Комсомолецууд нээмэл партсуглаануудта ходоодоо үригдадаг байна. Парторганизаци тэдэнэртэ тус тус даалгабаринуудые үгэдэг, тиигэжэ тэдэнэй общественно-политическэ эдэбхинь ба даалгагдаһан хэрэгэй түлөө тэдэнэй харюусалгань дээшэлдэг.

Кабанскын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой парторганизаци мүн лэ муубэшээр худэлмэрилнэ. Тэрэ хадаа 11 коммунистнуудые нэгэдүүлнэ. Тэдэнь худэлмэриин элдэб участогуудаар хубаарилан табигданхай, нэгэнь правлениин түрүүлэгшэ, нүгөөдэнь таряанажалай бригадын бригадир, гурбадахинь һүнэй-товарна фермые даагша юм. Бэшэ коммунистнуудынь жиирэй худэлмэри дээрэ ябана. Тэдэнэр бултадаа һуралсана. 5 коммунистнууд политһургуулида ябадаг, 6 хүн юрэнхы эрдэмэй һургуулида һурадаг байна. Парторганизаци хадаа энэ жэл соо 21 суглаа үнгэргөө. Тэдээн дээрэнь, партидоторой ба партийно-политическэ худэлмэриин асуудалнуудтай хамта, малажалые дэбжүүлхэ, худөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ ба бусад хэмжээ-ябуулганууд зүбшэн хэлсэгдээ. Суглаан дээрэ зүбшэгдэдэг асуудал бүхэн рядовой коммунистнуудай хабаадалгатайгаар бэлэдхэгдэдэг юм.

Суглаанууд дээрээ коммунистнууд колхозой, тэрэнэй правлениин ба парторганизациин худэлмэридэхи дутагдалнуудые ба алдуунуудые зоримгойгоор, хэрэгтэ туһатайгаар шүүмжэлдэг байна.

Эхин парторганизациин ябуулдаг эмхидхэлэй ба ниитэ-политическэ оролдосотой худэлмэриин ашаар тус колхоз худөө ажахын, энэ жэлые амжалтатайгаар түгэсхэжэ байна. Энэ жэлдэ сагай уларилай таатай зохидбэшэ байбашье, энэ колхозой колхознигууд муубэшэ ургаса ургуулаа, таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээ, 1951 оной тарилгада хэрэгтэй үрһэ гүйсэд хаагаа. Малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые тус колхоз 1950 оной ноябриин 1-дэ бүхы түрэлэй малаар үлүүлэн дүүргээ. Худөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушааха өөрынгөө уялганууdые тус колхоз тогтоогдоһон болзортонь лэ дүүргэдэг байна. Энэ хадаа колхоздо гүрэнэй үндэр жаяг заршамай бии байһые харуулна.

Тарбагатайн аймагай Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой парторганизациин худэлмэридэ һайн жэшээнүүд мүн лэ бии байна. Энэ парторганизацида учёдтонь ВКП(б)-гэй 22 гэшүүд ба гэшүүнэй 2 кандидадууд тоологдоно. Тэдэнэй 18 хүниинь сэхэ үйлэдбэри дээрэ, тэрэ тоодо таряанажал дээрэ 12 ба малажал дээрэ 6 хүн худэлмэрилнэ. Парторганизациин худэлмэри түсэбэй ёһоор ябуулагдадаг. Түсэб соонь партидоторой, партийно-политическэ худэлмэриин үргэн олон асуудалнууд ба колхозой эмхидхэлэй-ажахын ба культурна ажалябуулгатай холбоотой шухала шухала асуудалнууд хараалагдана. Парторганизаци болбол партийна суглаануудые саг соонь үнгэргэдэг, суглаануудые бэлэдхэлгэдэ партбюрогой гэшүүд, тэрэшэлэн рядовой коммунистнууд хабаадуулагдадаг болонхой. Партийна бүхы суглаануud коммунистнуудай тон эдэбхитэ хабаадалгатайгаар үнгэрдэг юм. Суглаан бүхэн дээрэ ходоодоо 7-һоо 12 хүрэтэр хүн үгэ хэлэдэг, урдахи суглаануудай шиидхэбринүүдэй дүүргэлтын ябаса тухай суглаануud дээрэ коммунистнуудта дуулгагдадаг байна. Коммунистнуудай диилэнхи олонхинь (24-һөө 18-нь) партийна тусхай даалгабари дүүргэдэг. Эдэ даалгабаринуудай дүүргэлтые партийна бюро дээрэ соносожо ба парторганизациин секретарь хөөрэлдөө хэжэ шалгадаг юм. Бүхы коммунистнууд өөнэдынгөө политическэ хэмжээе дээшэлүүлнэ. Парторганизаци хадаа колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ худэлмэри саг үргэлжэ ябуулдаг, энэ худэлмэридэ тэрэшэлэн комсомолецууд ба худөөгэй интеллигенци хабаадуулагдадаг байна.

Сэлэнгын аймагай Загастайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой парторганизациин худэлмэриин түрүүшын алхамуудые анхармаар байна. Энэ парторганизаци хадаа республика дотороо эгээн томо организацинуудай нэгэниинь мүн, тэрэ хадаа 80 гаран коммунистнуудые нэгэдүүлнэ. Тус партийна организаци колхозой үйлэдбэриин бүхы участогуудые өөрынгөө нүлөөндэ абаха гэжэ оролдоходоо, тон зүб юумэ хэжэ байна. Үйлэдбэриин бригадануудта партийна группануud байгуулагданхай. Үбһэ хуряалгын ба таряа хуряалгын үедэ полевой станууд дээрэ агитпунктнууд эмхидхэгдэжэ, тэндэ хөөрэлдөөнүүд, газетэнүүдые уншалга, радиодамжуулганууdые хамтаараа шагналга ходоодоо үнгэргэгдэдэг байгаа. Парторганизациин үүсхэлээр механизацилгын ба болбосон түхеэрэлгын ехэ хэмжээябуулганууd тэндэ бэелүүлэгдэжэ байна. Һүнэй-товарна фермэдэнь электричествээр үнеэдые һаалга нэбтэрүүлэгдэжэ байна, ороохо сэбэрлэлгэ бүримүһэн механизацилагдаа, электростанци *баригдажа байна, колхозой* городок бариха түсэб зохёогдоо.

Колхозно тус тус партийна организацинуудай һайн худэлмэриин зарим жэшээнүүд иимэ байна.

Колхозно парторганизацинуудай составай тоогой талаар ургахатай хамта, бригадануудта, малажалай фермэнүүд дээрэ ба колхозой үйлэдбэриин бусад участогуудта партийна ба партийно-комсомольско группануудые байгуулха шухала ба тиихэ арга боломжо бии болоһон байна. Колхозно олон парторганизацинуудта нилээд олон иимэ группануud бии байна. Пастийна ба партийно-комсомольско группануudые байгуулһан ябадал тон зүб байһанаа харуулаа. Эхин парторганизацинуудай зүгһөө эдэниие зүбөөр хүтэлбэрилөөд байбал, тэдэ группануud өөрынгөө худэлмэридэ һайн үрэ дүнгүүдые ходоодоо туйладаг, колхозой ажахын эгээл шухала участогуудые партийна эмхитэй нүлөөгөөр хангадаг байна.

Колхозно олон парторганизацинууд һүүлэй үедэ комсомольско организацинуудые хүтэлбэрилгээ элитээр һайжаруулаа. Жэшээлхэдэ, Байкало-Кударын аймагай «Путь к коммунизму» колхозой парторганизаци хадаа комсомольско организацида ехэ туһаламжа хүргэнэ.

Колхозой томодхогдоһоной һүүлээр комсомольско организаци өөрынгөө зэргэнүүдтэ 30 гаран хүнүүдтэй болоо. Парторганизациин туһаламжын ашаар, тэрэ болбол өөрынгөө худэлмэриие элитээр һайжаруулаа, саг соогоо комсомольско суглаануудые зарладаг ба залуушуулые суглуулдаг болоо, тиин комсомольско организациин нэрэ хүндэнь ургаа. 2 һара соо тэрэнэй зэргэдэ 16 залуу колхознигууд орохон байна.

Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой комсомольско организаци партийна организациин хүтэлбэрээр һайнаар худэлмэрилдэг болоо. Бүхы комсомолецууд ажалай нормые дүүргэдэг ба үлүүлэн дүүргэдэг, бусад залуу колхознигуудтаа жэшээ харуулдаг байна. Комсомольско организаци болбол залуушуулай сүлөөтэй сагые культурнаар үнгэргэхэ тухай үдэр бүхэндэ һаналаа табижа байдаг. Тэрэнэй үүсхэлээр малажалай фермэ дээрэ улаан бүлан түхеэрэгдөө, тэндэнь шэнэ газетэнүүд ходоодоо байдаг, радиодамжуулганууdые хамтаараа шагналга эмхидхэгдэдэг юм; колхоздо уранһайханай самодеятельностиин коллектив байгуулагдаа. Комсомольско организаци бүхы колхознигуудай дунда ехэ хүндэтэй болонхой.

Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой комсомольско организаци парторганизациин туһаламжын ашаар союздоторойнгоо худэлмэриие элитээр һайжаруулжа шадаа. Энэ организациин бүхы комсомолецууд даалгабаринуудые абанхай, комсомольско суглаануud саг соогоо, комсомолецуудай ехэ эдэбхитэй хабаадалгатайгаар, үнгэргэгдэнэ. Бүхы комсомолецууд политһургуулинуудта ба кружогуудта һуралсана. Колхоздо физкультурна коллектив байгуулагдаа, һайнаар худэлмэрилһэнэйнгөө түлөө тус коллектив ВЛКСМ-эй Обкомой грамотаар шагнагдаа.

Колхозно парторганизацинуудай һайн худэлмэриин үсөөнбэшэ иимэ жэшээнүүдые тооложо болохо. Иимэ жэшээнүүд аймаг бүхэндэ бии байна.

Колхозно партийна организацинуудай худэлмэридэхи дутагдалнууд

Һайн худэлмэриин жэшээнүүдэй хажуугаар, колхозно парторганизацинуудай худэлмэридэхи ехэ дутагдалнууд тухай гэршэлдэг олон жэшээнүүд ба баримтануud аймаг бүхэндэ бии. Жэшээнь, Хэжэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой парторганизациие харая. Энэ организацида учедтонь ВКП(б)-гэй 14 гэшүүд ба гэшүүнэй 1 кандидат тоологдодог. Коммунистнуудынь үйлэдбэри дээрэ буруугаар хубаарилан табигданхай, малажал дээрэ партиин 12 гэшүүдэй худэлмэрилжэ байхадань, таряанажал дээрэ нэгэшье коммунист худэлмэрилнэгүй. Парторганизаци болбол худэлмэриин түсэбгүй юм. Партийна суглаануud хаа-яа, зохихо бэлэдхэлгүйгөөр үнгэргэгдэнэ. Коммунистнуудта саг болзор соонь дуулгаагүй дээрэһээ ба тэдэнэрэй ёһотой жаяг заршамгүй дээрэһээ суглаануудта үсөөн коммунистнууд хабаададаг.

Партийна организаци коммунистнуудай политическэ һуралсалда шухала анхаралаа табинагүй. «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курсые» шудалха кружогто 6 коммунистнууд һуралсадаг аад, һара соо оройдоо 2 заняти үнгэргэгдөө, тиихэдэ юрэнхы эрдэм дээшэлүүлхэ кружок занятияа үшөө эхилээгүй байна. Малшадай дунда ниитэ-политическэ худэлмэри муугаар эмхидхэгдэнхэй. Фермэнүүдтэнь лозунгнуудшье, плакадуудшье үгы байна.

Партийна организацинь комсомольско организациин худэлмэриие муугаар хүтэлбэрилнэ. 1950 ондо комсомольско худэлмэритэй холбоотой асуудалнууд бюро дээрэ ба партсуглаануud дээрэ нэгэшье дахин зүбшэн хэлсэгдээгүй байха юм. Тиимэһээ комсомольско организациин худэлмэри огто орхигдошоһон байба. Партийна организаци болбол колхозой правлениин ажал-ябуулгые һулаар ба шадабаригүйгөөр хинана. Правлениие бэхижүүлхын ба ажахын асуудалнуудые шиидхэлгэдэнь тэрээндэ туһалхын орондо, парторганизаци болбол үсөөнбэшэ ушарнуудта тэрээнэй орондо худэлмэрилдэг.

Худэлмэриин иимэ доодо хэмжээндэ байхада, партийна организаци болбол колхозой ажахын хэрэгүүдтэ эмхидхэхы ямар нэгэн горьтой нүлөө, хэлсээнгүй, үзүүл-

(*Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта*)

Колхозно партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриин ямар байһан тухай ба тэрээниие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай

ВКП(б) гэй Обкомой III пленум дээрэ ВКП(б)-гэй Бүрят-Монголой Обкомой секретарь нүхэр А. В. КУДРЯВЦЕВАЙ хэһэн элидхэлһээ

(Үргэлжэлэл)

жэ шадахагүй. Тиимэһээ, жэшээлхэдэ, хабарай тарилгын түсэб 1950 ондо колхозоор оройдоол 81 процент дүүргэгдэһэн, хонидые, моридые ба шубуудые үсхэбэрилгөөр малажал хүргөөхэ түсэб мүнөө хүрэтэр дүүргэгдээгүй байна. Колхоз болбол хүдөө ажахын продуктнуудые тушаалгаар гүрэнтэээ мүнөө хүрэтэр тоосоогүй байна, энэ хадаа тус колхоздо гүрэнэй жаяг заршамай доодо хэмжээндэ байһаниие тодорхойлно.

Мүн Бичурын аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин хүдэлмэри доодо хэмжээндэ ябуулагдана. Парторганизацида үчёдтонь 18 хүн тоологдоно, тэдэнэй 9 хүниинь колхозно үйлэдбэри дээрэ хүдэлмэрилдэг, бэшэ коммунистнуудынь өндөө хүдэлмэри хэдэг юм, тиихэдэ тэдэнэй зариманиинь сельсоведтэ, сельподо, уншалгын байшанда ба хэлхеэ холбооной отделенидэ хүдэлмэрилдэг, колхоздо хамаагүй байдаг юм. Тиимэ коммунистнуудые, колхозно парторганизацида ямаршье хохидолгүйгөөр, территориальна партийна организацида нэгэдхэжэ болохо байгаа.

Энэ парторганизациин партийна суглаанууд дээрэ гол түлэб ажахын текущи асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэдэг, суглаануудые бэлэдхэлгэдэ рядовой коммунистнууд хабаадуулагдадаггүй юм. Зарим коммунистнууд суглаанууд дээрэ огто үгэ хэлэдэггүй байна. Суглаанууд дээрэнь шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл тон һулаар дэлгэрүүлэгдэнэ. Коммунистнуудай политическэ һуралсал ёһотой һайнаар эмхидхэгдээгүй, политһургуулиин олон занятинууд дээрэ һурагшадай хахадынь лэ байдаг. Зарим коммунистнууд марксизм-ленинизмын үндэһэ һууринуудые бүеэ даагаад өөһэдөө шудалха гэжэ шиидэһэн аад, огто хүдэлмэрилнэгүй. 18 коммунистнуудһаа 10-ниинь газетэ захидаггүй, партиин ба правительствын шухалын шухала шиидхэбэринүүдтэй саг соонь танилсадаггүй байна. Колхознигуудай дунда агитационно-иитын хүдэлмэриие партийна организаци һулаар ябуулна, малажалай фермэнүүд дээрэ хөөрэлдөөнүүд ба газетэ уншалга тон үсөөн үнгэргэгдэнэ. Колхозой клуб үбэлэй үедэ хүдэлмэрилхөөр бэлэдхэгдээгүй байна. Парторганизаци болбол колхозой правлениин хүдэлмэриие ёһотойгоор хинаагүй байжа, хуряалгын хүдэлмэринүүдые хангалтагүйгөөр эмхидхэһэнэй эсэстэ хара таряанай, овесой ба зеленкын зарим талмай саһан доро ороһон байна. Парторганизаци болбол колхозой малажалай ашаг шэмэ багаар үгэдэг ябадалтай, үхэр, хони ба ямаанай тоо толгойе үсхэн олошоруулха түсэбэй дүүргэгдээгүй байһантай тэрэшэлэн эбсэһэн байха юм.

Мүн Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин хүдэлмэриие муу жэшээ болгон харуулхада болоно. Энэ болбол 70 шахуу коммунистнуудтай, аймаг соогоо эгээл томо партийна организаци аад, тон муугаар хүдэлмэрилнэ. Эндэ партийна суглаанууд хаа яа тушаан боложо үнгэргэгдэдэг, энэ жэлэй түрүүшын хахад соо партийна суглаан оройдоо нэгэ дахин үнгэргэдөө. Һуралсалай нёдондо жэлэй эхиндэ парторганизациин дэргэдэ хоёр политһургуули, «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курсые» шудалха нэгэ кружок ба юрэнхы эрдэмэй һургуули байгуулагдаа һэн. Тэдэнь 2—3 занятинуудые үнгэргөөд лэ, тэрээгээрээ хүдэлмэреэ зогсооһон байна. Энэ организациин 43 коммунистнууд газетэ захидаггүй ба саг соонь уншадаггүй байба.

Парторганизацида жаяг заршам тон һула, олон коммунистнууд партийна түлбэреэ хэдэн һараар түлэдэггүй байна. Партийна доторой хүдэлмэриин ба коммунистнуудай дундахи жаяг заршамай иимэ доодо хэмжээндэ байхада, тус парторганизациин эмхидхэхы үүргэеэ колхоздоо һулаар бэелүүлдэг байһаниинь ойлгосотой. Энээнэй эсэстэ тус колхоз урдаа байһан зорилгонуудаа һулаар шиидхэнэ, ажахын ба культурна хүргэлтөөрөө гээгдэжэ ябана.

* * *

Колхозно олон парторганизацинуудай хүдэлмэридэхи гол, эгээл типичнэ дутагдалнуудые согсолхо болоо һаа, тэдэниие иимээр тодорхойлжо болоно.

Партийна олон организацинууд колхозой үйлэдбэриин гол участогуудаар коммунистнуудые зүбөөр хубаарилан табилгада шухала анхарал хандуулнагүй. Жэшээлхэдэ, Зэдын аймагай колхозуудта 228 коммунистнууд — колхознигуудһаа 66 хүниинь малажал дээрэ хүдэлмэрилнэ, Хориин аймагай колхозуудта 192 коммунистнууд —колхознигуудай оройдоол 59 хүниинь малажал дээрэ хүдэлмэрилнэ. Тиихэдэ Зэдын ба Хориин аймагууд диилэнхидээ малажалтай аймагууд байһаниинь мэдээтэй.

Партийна организацинуудай нилээд олондонь партийна суглаанууд саг соогоо бэшэ ба үсөөн үнгэргэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, энэ жэлэй 8 һара соо Баргажанай аймагай колхозно 8 парторганизациннуудта түс бүридэнь оройдоол 4—5 суглаанууд үнгэргэдөө. Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой парторганизаци 10 һара соо оройдоол 5 суглаа үнгэргөө. Кударын аймагай колхозно олон парторганизацинуудта партийна суглаанууд 2—3 һараар үнгэргэгдэнэгүй.

Партийна суглаанууд дээрэ партидоторой хүдэлмэриин асуудалнууд багаар зүбшэн хэлсэгдэнэ, ехэнхидээ ажахын текущи асуудалнууд ба партиин айкомуудай һайшаан дурадхаһан асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай «Социализм» колхозой парторганизаци энэ жэлдэ 10 суглаа үнгэргөө, тэдээн дээрээ 19 асуудалнууде зүбшөө, тэдэнэй 6-нь ВКП(б)-гэй айкомой пленумүүдэй дүнгүүдтэ зорюулагдаһан, бэшэ 13 асуудалнуудынь имагта ажахын текущи кампаниннуудта хамаатай байгаа. **Партийна суглаанууд дээрэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл һулаар дэлгэрүүлэгдэнэ,** асуудалнууде зүбшэн хэлсэлгын болсходо, хододоол гол түлэб, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд үгэ хэлэдэг, харин рядовой коммунистнууд суглаанай бэлэдхэлдэ ба тэдээн дээрэ асуудалнууде зүбшэн хэлсэлгэдэ багаар хабаададаг байна Жэшээлхэдэ, Зэдын аймагай «Галын Очи», «Коммунизм», Кировэй нэрэмжэтэ, «Улаан Үшөөтэй», Кагановичын нэрэмжэтэ колхозуудай парторганизациннуудта 1949 ба 1950 онуудта коммунистнуудай нилээд ехэ хубинь суглаанууд дээрэ нэгэшье дахин үгэ хэлээгүй байна.

Партийна суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар шиидхэбэринүүд заримдаа бэлэдхэгдэнгүйгөөр, бодомжолгодонгүйгөөр абтадаг байна. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин партийна суглаан энэ оной сентябриин 14-дэ боложо, малажал хүргөөхэ түсэбэй дүүргэлтын ябаса ба малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл тухай асуудал зүбшэн хэлсээд, 12 пунктнуудтай дэлгэрэнгы шиидхэбэри абаа, тэдэ бүхы пунктнуудынь колхозой правлениде ба фермые даагшадта хандуулагдаһан, имагта ажахын шэнжэтэй «директивэнүүд» болоно. Тиихэдэ малажал хүргөөхэ түсэбэй дүүргэлтые хангахын тулада, коммунистнуудаа хайшан гэжэ хубаарилан табихаб, малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ба социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэб гэжэ парторганизациин бюродо зааһан нэгэшье заабари үгы байна. Кяхтын аймагай «Улаан Субагта» колхозой коммунистнуудай партийна суглаан болбол ниитын малажал хүргөөхэ гурбан жэлэй түсэбэй дүүргэлтын ябаса тухай СССР-эй Министрнүүдэй Советэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые зүбшэн хэлсээд, тэрэниие «хэлбэрилтэгүйгөөр дүүргэхэ» гэһэн шиидхэбэри гаргаа. Партиин ба правительствын энэ шухала шиидхэбэриие ойлгуулха хэмжээ-ябуулганууд тэрээн соонь бүри хараалагдаагүй, тэрэнэй дүүргэлтые партийна организациин хайшан гэжэ хангаха тухай юушье хэлэгдээгүй байна.

Партийна олон организацинууд суглаануудай баталан абаһан шиидхэбэринүүдые түргэнөөр мартадаг, тэдэниие дүүргэхэ хүдэлмэри эмхидхэдэггүй байна, энээнэй эсэстэ олон, һайншье, шиидхэбэринүүд дүүргэгдэнгүй үлэдэг.

Партийна хэдэн организацинууд коммунистнуудай марксистско-ленинскэ һуралсалай асуудалнууде үшөөл тон хангалтагүйгөөр шиидхэнэ. Парторганизациннуудай дэргэдэ байгуулагдаһан политһургуулинуудта, кружогуудта занятинууд олонхи үшарта саг соогоо бэшэ ба тон доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг байна. Жэшээлхэдэ, Зэдын аймагай «Галын Очи» колхозой парторганизациин дэргэдэхи политһургуулида һуралсалай үнгэрһэн жэлдэ оройдоо 3 заняти үнгэргэгдэжэ, нэгэ темэ үзэһэн байна. Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин дэргэдэхи политһургуулида 9 коммунистнууд һуралсаад, һуралсалай бүхы жэл соо оройдоо 2 темэ үзэһэн, тиихэдэ 4 коммунистнуудынь энэшье программна материалаа ойлгоогүй байха юм.

Нёднон жэлдэ коммунистнуудай һуралсалые эмхидхэлгэдэ гараһан олон дутагдалнууд мүнөөшье, илангаяа һуралсалай жэлэй эхиндэ, дабтагдаһаниинь гэмшэлтэй байна. Партийна зарим организацинууд коммунистнуудай һуралсалай формые тодорхойлходоо, диференцированнэбэшээр хандаа. Жэшээлхэдэ, Бичурын аймагай Баганалейн сельсоведэй Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин бүхы 17 коммунистнуудынь «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курсые» шудалха хоёрдохи жэлэй кружогто оруулагдаһан байгаа. Хожомынь индивидуальна хөөрэлдөөнэй болоходо, энэ кружогто өөһэдынгөө бэлэдхэлэй зэргээр оройдоо 9 хүн һуралсажа шадаха, бэшэниинь юрэнхы эрдэмэй һургуулида ба политһургуулида һуралсаха ёһотой гэжэ элирээ. Иимэрхүү жэшээнүүд мүн бусадшье партийна организацинуудта бии байна.

Колхозно олон партийна организацинуудта залуу коммунистнуудые хүмүүжүүлгэ муугаар эмхидхэгдэнхэй, энээнһээ боложо тэдэнэй зариманиинь партийна жаяг заршам эбдэнэ, партийна суглаанда үсөөн ерэнэ, гэшүүнэйнгээ түлбэри саг соонь түлэнэгүй, партийна организациһаа таһарна, тиигээд партиһаа гаргагдана. ВКП(б)-гэй гэшүүнэй олон кандидадуудай кандидатска стажайнь болзор үнгэршэһэн байха юм. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын партийна организацида ВКП(б)-гэй гэшүүнэй 35 кандидадууд — колхознигуд кандидатска стажынгаа болзорые үнгэргэһэн, тэдэнэй тоодо 15 хүнүүд ВКП(б)-гэй гэшүүнэй кандидадаар 5 жэлһээ дээшэ ябаһан байна.

Партийна олон организацинууд хадаа ВКП(б)-гэй Уставаар хараалагдаһан, колхозуудай правлениннүүдэй ажал-ябуулгые хинаха эрхээ һулаар ашаглана, хүдөө ажахын артельнүүдые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ тухай һаналаа багаар табина. Жэшээлхэдэ, Кударын аймагай «Баян Булаг» колхоздо хүдөө ажахын артелиин Уставые правлениин ба түрүүлэгшын зүгһөө эбдэһэн олон баримтануд үзэгдэһэн, правлени хадаа ажахыгаа муугаар хүтэлбэрилһэн, энээнэй эсэстэ түс колхоз малажал хүргөөхэ түсэбөө дүүргээгүй, малай үбэлжэлгэдэ муугаар бэлэдхэһэн байна. Эдэ бүгэдэдэ парторганизаци анхаралаа багаар хандуулна.

Мүн Тарбагатайн аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци хүдөө ажахын артелиин ажал ябуулгые муугаар хүтэлбэрилнэ. Колхоз хадаа ашаг шэмэтэ малажал хүргөөхэ түсэбөө дүүргээгүй, тэндэ хүдөө ажахын артелиин Уставые бүдүүлигээр эбдэһэн баримтануд гараа: 4.5 га хахалагдадаг газар хабар Жиримскэ МТС-тэ хуули бусаар үгтөө, таряа хуряалгын үедэ 60 центнер орооһо колхозой доторой хэрэгсэлдэ үлүүгээр гаргашалагдаа. Эдэ баримтануд парторганизациин хабаадалгагүйгөөр элирүүлэгдэһэн ба партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээгүй байха юм.

Партийна организацинуудай хүдэлмэридэхи нэгэн ехэ дутагдал гэхэдэ, колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие һулаар табиһан ябадал болоно. Агитационно хүдэлмэридэ коммунистнуудай, комсомолецуудай ба хүдөөгэй интеллигенциин дундаһаа эгээл бэлэдхэлтэй хүнүүдынь багаар хабаадуулагдана. Бии байһан агитколлективүүд, агитпунктнууд олон ушарнуудта партийна организацинуудай зүгһөө хэрэгтэй хүтэлбэри ба туһаламжа абадаггүй, энээнэй эсэстэ тэдэнэй олониинь муугаар хүдэлмэрилдэг байна. Колхозуудта ниитын зөөри сахиха, ажалда коммунистическэр хандаха тушаа асуудалнуудаар, хүдөө ажахын артелиин Уставай удхашанар тухай, тэрэшэлэн научно-гэгээрэлэй темээр элидхэлнүүд ба хөөрэлдөөнүүд тон үсөөн үнгэргэгдэнэ. Олониитын дунда политическэ хүдэлмэри ябуулгада культурно-гэгээрэлэй эмхи зүргааннүүд һулаар хабаадуулагдана. Бии байһан колхозно клубуудай олониинь хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Тэдэнь гол түлэб һайндэрнүүдтэ, суглаан болохо үдэрнүүдтэ ба кинокартинануудые харуулхын тулада нэгэдэдэг байна Тэндэ эмхидхэгдэһэн самодеятельностиин элдэб кружогууд хүтэлбэриин ба туһаламжын үгы дээрэһээ заримдаа ехэ таһалдалтайгаар хүдэлмэрилнэ. Культурно-гэгээрэлэй эмхи зүргааннуудай сетиие саашадань үргэдхэхэ шанга хэмжээнүүд абтанагүй. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагта 5 колхозуд өөһэдынгөө клубуудгүй, малажалай 103 фермэнүүдһээ оройдоо 37-нь улаан булангуудтай, 19 колхозуудай миил 10-нь өөһэдынгөө библиотекэтэй байна. Хэдэн аймагуудта колхозуудые радиофикацилга түгэсхэхэ хүдэлмэри удаанаар үнгэргэгдэнэ колхознигуудай дунда хэблэл һулаар тараагдана, тусхайлхада, газетэнүүдые захилга, илангаяа бурят-монгол хэлэн дээрэ гарадаг газетэнүүдые захилга һулаар ябуулагдана.

Олон партийна организацинууд комсомольско организацинуудые хүтэлбэрилхэ партийна хүтэлбэрээ тон һулаар бэелүүлнэ, энээнэй эсэстэ олон колхозуудай комсомольско организацинууд тон хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Жэшээлхэдэ, Кударын аймагта 23 комсомольско организацинуудһаа 9-ниинь өөрынгөө составта 10-һаа үсөөн хүнүүдтэй байна. «Красный строитель», «Вперёд», «Путь социализма» колхозуудай комсомольско организацинууд түрүү залуушуулай дундаһаа хүнүүдые хоёр жэл соо абаагүй, өөһэдынгөө зэргэнүүдые нэмээгээгүй байна. Дурсагдаһан комсомольско организацинуудта хүмүүжүүлгын хүдэлмэри тон һулаар табигданхай. Комсомольско суглаанууд хэдэн һараар үнгэргэгдэнэгүй, залуушуулда лекциннүүд ба элидхэлнүүд үсөөн уншагдана, залуушуулай сүлөөтэй сагые культурнаар үнгэргэхэ тухай анхарал багаар табигдана.

Олонхи колхозно парторганизацинууд шалгагдаһан түрүү колхознигуудые партида абалгын хүдэлмэриие һулаар ябуулна. Жэшээлхэдэ, Хориин, Закаменай, Кяхтын, Баргажанай ба бусад зарим аймагуудай парторганизациннууд энэ жэлэй 10 һара соо тус бүридөө оройдоо 1—1 колхознигые партида абаа. Эдэ баримтануд хадаа колхозно олон партийна организацинуудай олониитэтэй һула холбоотой, партийнабэшэ активтай багаар хүдэлмэрилдэг ба эрхим, түрүү колхознигуудые партида абажа, өөһэдынгөө зэргэнүүдые саашадань үргүүлха ба бэхижүүлхэ ябадалда большевистскэ анхарал оролдолго гаргадаггүй тухайнь гэршэлнэ.

Колхозно олон партийна эхин организацинуудай хүдэлмэридэхи гол дутагдалнууд иимэ байна.

Колхозно партийна организацинуудые хүтэлбэрилхэ ябадалдахи дутуу дуудануд

Һүүлэй үедэ ВКП(б)-гэй олохон райкомууд партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэридэ анхарал ехээр табидаг болоһониинь, колхозно партийна организацинуудта анхаралаа зарим тэды шангадхаһениинь дамжаггүй. Гэхэ зуура, партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэри, тиимэ болохолоороо партийна эхин организацинуудые, энэ үшарта колхозно парторганизацинуудые, хүтэлбэрилхэ ябадалшье партиин айкомуудай анхаралай центртэ үшөө байнагүй. Энээн тухайда иимэ баримтануд эли тодоор гэршэлнэ гэбэл: партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриин дэбжэлгэтэй холбоотой асуудалнууд, тусхайлан хэлэбэл, партийна эхин организацинуудые хүтэлбэрилхэ ябадал һайжаруулгатай холбоотой асуудалнууд айкомуудай пленумүүд ба бюро дээрэ мүнөө хүрэтэр үшөөл хаа яа зүбшэн хэлсэгдэдэг байһаар. Эдэ асуудалнууд илангаяа Торинин, Прибайкальска, Кяхтын, Иволгын ба бусад хэдэн айкомуудай пленумүүд дээрэ үсөөгөөр хэлсэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Торинин айком энэ жэлдэ 6 пленум хэжэ, 8 асуудал зүбшэн хэлсэһэн аад, тэдэнэй ганцань партийно-политическэ хүдэлмэри тухай байгаа. Тэрэ асуудалынь коммунистнуудай дундахи политическэ һуралсалые һайжаруулха түшаа партийна организациин зорилгонуудта зорюулагдаһан байна. Энэ жэлдэ гурбахан айком — Байкало-Кударын, Тарбагатайн ба Заиграйн айкомууд—колхозно парторганизацинуудай нэгэ нэгэ тоосоо пленумүүд дээрээ зүбшэн хэлсэһэн байха юм.

Партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриин асуудалнууд, илангаяа колхозно парторганизацинуудай (бүхы дээрэнь) тоосоонууд, партиин айкомуудай бюродэдэг байһаар. Эдэ асуудалнууд илангаяа Торинин, Прибайкальска, Кяхтын, Иволгын ба бусад хэдэн айкомуудай пленумүүд дээрэ үсөөгөөр хэлсэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Торинин айком энэ жэлдэ 6 пленум хэжэ, 8 асуудал зүбшэн хэлсэһэн аад, тэдэнэй ганцань партийно-политическэ хүдэлмэри тухай байгаа. Тэрэ асуудалынь коммунистнуудай дундахи политическэ һуралсалые һайжаруулха түшаа партийна организациин зорилгонуудта зорюулагдаһан байна. Энэ жэлдэ гурбахан айком — Байкало-Кударын, Тарбагатайн ба Заиграйн айкомууд—колхозно парторганизацинуудай нэгэ нэгэ тоосоо пленумүүд дээрээ зүбшэн хэлсэһэн байха юм.

Партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриин асуудалнууд, илангаяа колхозно парторганизацинуудай (бүхы дээрэнь) тоосоонууд, партиин айкомуудай бюрогой заседанинууд дээрэ тон үсөөгөөр зүбшэн хэлсэгдэдэг байна Жэшээлхэдэ, энэ жэлэй 10 һарын турша соо Яруунын айкомой бюро парторганизацинуудай секретарьнуудай оройдоо 4 тоосоо, Мухаршэбэрэй айком 3 тоосоо, Курумканай, Прибайкальска, Кабанскын, Хориин айкомууд нэжээд тоосоо соносоо, харин Түнхэнэй, Иволгын ба Кяхтын айкомуудай бюро эхин парторганизацинуудай нэгэшье тоосоо зүбшэлжэ үзөөгүй байгаа. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын айком 1949 ондо ба энэ жэлэй 10 һарын туршада бюрогойнгоо заседанинууд дээрэ колхозно парторганизацинуудай секретарьнуудай миил 5 тоосоо хаража үзэһэн аад, харин энэ үе соо ажахын элдэб асуудалнуудаар колхозуудай түрүүлэгшэнэрые 36 дахин соносоһон байха юм.

Парторганизацинуудай секретарьнуудые шэлэн ололго ба бэлэдхэлгэ хадаа колхозно партийна организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха, тэдэниие хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ тон шухала удхашанартай. Гэхэ зуура, ВКП(б)-гэй олохон айкомууд энэ асуудалда анхарал багаар табидаг, партийна хүтэлбэрилгэшэдые шэлэн ололгодо ехэ алдуунуудые ходо һэлгэдэг ябадалда бэлэдхэхэ ба хүмүүжүүлхэ хүдэлмэриин муугаар эмхидхэлгэдэ хамаагүйгөөр хандадаг байна.

Жэшээлхэдэ, колхозно партийна организацинуудай секретарьнуудые шэлэлгэдэ анхарал багатайгаар хандаһанһаа шалтагаалан Бичурын аймагта энэ оной 9 һара соо 21 секретарьнуудһаа 10-нь һэлгэгдэһэн, тэдэнэй 7-ниинь шадаагүйн тула хүдэлмэриһөө гаргагдаһан байгаа. Иимэ ушарнууд Закаменай, Заиграйн ба бусад хэдэн аймагуудта үзэгдэһэн байна. Партийна организацинуудай хүтэлбэрилгэшэдые нигэжэ ходо һэлгэлгэ хадаа хэрэгтэ ехэ хоро хүргэдэгынь элитэ.

Политическэ ба юрэнхы эрдэм бэлэдхэлээр дутамаг нүхэдүүд маная колхозно парторганизацинуудай секретарьнуудай состав соо олон. Гэхэ зуура, олохон айкомууд парторганизацинуудай секретарьнуудай политическэ ба юрэнхы эрдэм шудалха һуралсал тухай эохихо анхарал табидаггүй, энэ шухала хэрэгые багаар һонирходог байна.

Практическа хүдэлмэриин дүй дүршэлөөр дутамаг нүхэд колхозно парторганизацинуудай секретарьнуудай дунда ехэ һүүри эзэлнэ. Энэ ушар хадаа колхозно парторганизацинуудай секретарьнуудые бэлэдхэхэ ябадалда, партийна эмхидхэлшэд болохо тэдэнэй шадабари мэргэжэл дээшэлүүлгэдэ анхарал ехээр табихыень партиин айкомуудые уялгална. Энэ талаарнь абабал, парторганизацинуудай секретарьнуудай семинарнууд ехэ удхашанартай. Гэбэшье, партиин олохон айкомууд хадаа партийна хүтэлбэрилэгшэдые бэлэдхэхэ энэ формые хэрэгсээдэггүй, семинарнуудые хаа яа үнгэргэдэг ба семинарска занятинуудай шанарые дээшэлүүлхэ тухай анхарал дутамагаар табидаг байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээнь, энэ оной 10 һарын турша соо Яруунын ба Баргажанай айкомууд 3—3 семинарска занятинуудые, Түнхэнэй айком оройдоо 2 заняти хээ. Партэрганизацинуудай секретарьнуудта зорюулан хэгдэдэг семинарска занятинуудай гол дутуунь юуб гэхэдэ, тэдэниие диференцированнэбэшээр, парторганизацинуудай (колхозно парторганизациин, промышленна предприятиин гү, али советскэ эмхи зүргаанай парторганизациин) өөрсэ ушарнуудые харгада абангүй үнгэргэдэг, партидоторой, партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриин тодорхой асуудалнууд заняти дээрэнь багаар табигдадаг байна. Парторганизацинуудай секретарьнуудай дүй дүршэлөө ябалцаха ябадал зарим семинарска занятинууд дээрэ хаа яа эмхидхэгдэнэ.

Парторганизацинуудай секретарьнуудай семинарнуудые хүтэлбэрилгэ айкомой секретарьнуудай али нэгэндэ зарим даалгаг даалгагдадаг; тиимэ хүтэлбэри олонхидоо айкомой хоёрдохи зэргын хүдэлмэрилэгшэдтэ дам даалгагдадаг ба семинарска занятинуудые үнгэргэлгэдэ заримдаа бэлэдхэл багатай нүхэд элсүүлэгдэдэг байха юм.

Колхозно парторганизацинуудтэ ба тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдтэ зайбари үгэхэ, тэдэнэрэй практическа ажалдань үдэрбүриин туһаламжа үзүүлхэ хүдэлмэридэмнай горьтой дутуу дунданууд бии

Партиин айкомуудай секретарьнууд колхозуудта үсөөн ябадаг гэжэ хэлэхын аргагүй, гэбэшье тэдэнэй олониинь, колхозуудта ошоходоо, гол түлэб, имагтал колхозой түрүүлэгшэтэй хөөрэлдэдэг байна, яахадааб гэхэдэ, айкомой секретариин гол анхаралынь ажахын текущи асуудалнуудта хандуулагдадаг, тэрэнэйл тулада колхоздо ошодог шахуу байха юм. Партийна эхин организациин секретарь, мүн бүхы колхозно парторганизаци, шухала асуудалнуудтай болобошье, олохон ушарта айкомой секретариин анхаралай хажуу тээ үлэшэдэг байна.

Партиин айкомуудай таһагуудые даагша олохон нүхэд ба инструкторнууд эхин парторганизацинуудай хүдэлмэритэй һайтар танилсадаггүй, колхозуудта ябаһаашье, ажахын политическэ ямар нэгэн кампани үнгэргэхын тулада айкомой этигэмжэтэд гү, али туслөөлэгшэд боложо ошоод, даабарита эды тэдыхэн асуудалнуудаар хүдэлмэреэ хизаарладаг байха юм.

Партиин айкомуудай колхозно зарим парторганизацинуудай хүдэлмэриин һайн дүй дүршэлые үшөөл тон дутамагаар шэнжэжэ үзэхэ ба согсолдог, тэрээниие зүблөөнүүдээр, семинарнуудаар, аймагай газетэнүүдээр дамжуулан олоо парторганизацинуудта тон дутамагаар дэлгэрүүлдэг.

Колхозно партийна организацинуудые хүтэлбэрилхэ ябадалда эдэ бүхы дутуу дунданууд бии байһанай түлөө партиин мүн Обком тэрэнэй бюро ба таһагуудэ зэмгэй гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Колхозно партийна организацинуудые хүтэлбэрилхэ хэрэг һайжаруулгада партиин айкомуудай анхаралые, ажал-ябуулгые үшөө тон дутамагаар хандуулдаг, энэ ехэ ба шухала хэрэгтэнь тэдээндэ багаар туһалдаг байнабди.

Эдэ дутуу дунданууде усадхалга хадаа колхозно парторганизацинуудай хүдэлмэриие эрид дэмжэлүүлхэ, колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь улам бэхижүүлхэ ба колхознигуудые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ тэдэ организацинуудай үүргэ ба дайшалхы шадабари дээшэлүүлхэ ябадал туйлахын тула, түбхын түрүүндэ, партидоторой хүдэлмэриин эрид дэбжэлтэ колхозно партийна организаци бүхэндэ хангаха шухала. Энэ зорилгоор, коммунистнуудые колхозно ажахын шиидхэхы участогууд дээрэ зүбөөр хубаарилан табилгада ехэ анхарал хандуулха шухала. ВКП(б)-гэй Уставаар хараалагдаһан үялгануудые коммунист бүхэнэй бүрин дүүргэжэ, ажалда, общественнэ өөрдэ ба гүрэнэй интересүүдтэ үнэн сэхээр хандалгын үльгэр жэшээ бэеэрээ харуулха, өөрынгөө юрэнхы эрдэм һургуулиин, политическэ болбосоролой хэмжээе дээшэлүүлхэ, тэрэшэлэн научна эрдэмүүдые ба хүдөө ажахы эрхилэлгын түүгүй дүй дүршэл шудалхаһаа гаргамүн ажалай ба гүрэнэй жаяг заршам бэхижүүлхын түлөө, колхоз-

(Үргэлжэлэнь 3-дахи нюурта).

Колхозно партийна организацинуудай хүдэлмэри ба тэдэниие хүтэлбэрилгэ һайжаруулха хэмжээнүүд

Бүри 1937 ондо ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральско-мартовска пленум дээрэ нүхэр Сталин иигэжэ хэлэһэн юм: **«...партийно-политическэ асуудалнууде хэрэгсээнгүй байгаад ба мартаад, ажахын кампаниннуудаар, ажахын амжалтануудаар хэтэрхэй ехээр дашуурха ябадал — мухардалгада хүргэдэг. Тиимэ туладань, ажахын амжалтануд хадаа партийно-политическэ хүдэлмэриин амжалтануудтай таарадажа ба хамта ябуулагдахынь тула, хүдэлмэрилэгшэдэй анхаралые партийно-политическэ асуудалнууд тээшэ эрьюулхэ шухала».**

Сталинска энэ заабариие эшэ үндэһэ болгон, партиин Центральна Комитет хадаа партийно-эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриин хэмжээе эрид шуud дээшэлүүлхыень, партийна эхин организацинуудай хүдэлмэри ба тэдэниие хүтэлбэрилгэ һайжаруулхыень партийна органуудһаа хододоо эридэг байгаа эрижэ байна.

Колхозно партийна организацинуудай хүдэлмэриие шуud һайжаруулха, колхозуудые ажахын ба культурна талаарнь улам хүргөөхэ, колхознигуудые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлхэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ тэдэ организацинуудай үүргэ ба дайшалхы шадабари дээшэлүүлхэ ябадал туйлахын тула, түбхын түрүүндэ, партидоторой хүдэлмэриин эрид дэбжэлтэ **колхозно партийна организаци бүхэндэ хангаха шухала.** Энэ зорилгоор, коммунистнуудые колхозно ажахын шиидхэхы участогууд дээрэ зүбөөр хубаарилан табилгада ехэ анхарал хандуулха шухала. ВКП(б)-гэй Уставаар хараалагдаһан үялгануудые коммунист бүхэнэй бүрин дүүргэжэ, ажалда, общественнэ өөрдэ ба гүрэнэй интересүүдтэ үнэн сэхээр хандалгын үльгэр жэшээ бэеэрээ харуулха, өөрынгөө юрэнхы эрдэм һургуулиин, политическэ болбосоролой хэмжээе дээшэлүүлхэ, тэрэшэлэн научна эрдэмүүдые ба хүдөө ажахы эрхилэлгын түүгүй дүй дүршэл шудалхаһаа гаргамүн ажалай ба гүрэнэй жаяг заршам бэхижүүлхын түлөө, колхоз-

Колхозно партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриин ямар байһан тухай ба тэрээниие һайжаруулха хэмжээнүүд тухай

ВКП(б)-гэй Обкомой III пленум дээрэ ВКП(б)-гэй Буряат-Монголой Обкомой секретарь нүхэр А. В. КУДРЯВЦЕВАЙ хэһэн элидхэлһээ

(Түгэсхэл)

...ин ажахын ба культурын дэбшитын түлөө, бүхы колхознигуудай коммунистическэ мэдэрэмжые ...шэлүүлхын түлөө эдэбхитэйөр тэмсэхээр бодомжолон, эхин партийна организацинуудтахи хүдэлмэри эмхидхэхэ хэрэгтэй. Ланганаа залуу коммунистнуудай ...да ябуулагдаха хүмүүжүүлгын ...дэлмэри эмхидхэлгэдэ анхарал ...өөр хэндуулха; политһургуулиудай, кружогуудай, тэрэшэлэн ...өнхы ба хүдөө ажахын эрдэмүүдые дээшэлүүлхэ һургуулиудай, кружогуудай хүдэлмэриһаар эмхидхэхэ; коммунистуудай бэлэдхэл ба түс бүриин ...дабариие хараадаа абажа тэдэ... дунда партийна даалгабариие ...өөр хубааха ба түс даалгабаууудай гүйсэдхэлые саг үргэлэ шалгажа байха шухала.

Партийна суглаануудаа хадаа ...ртийна эхин организацинуудай ...абайдалда ба ажал-ябуулгада ...ө шухала удхашанартай. Партийна суглаануудай эртээһээ һайр бэлэдхэгдэжэ: зүблэхэ зүйнь тодорхойлогдожо, элидхэлүд ба зүбшэн хэлсэгдэхээр хаалагдаһан асуудалнуудые бэлэдхэлгэдэ хабаадаха бүсад нүөл томилогдожо, регулярнаар, ...ра соо хоёрһоо үсөөн бэшээр, ...лагдаха ябадалда тон ехэ анхарал ханлуулха шухала. Тогтолнууд тушаа гол дурадхалуд бодомжологдохо ба болохо ...глаан тухайда, тэрээн дээрэ ...ар асуудалнуудай табигдахаар ...аалагдаһан тухайда коммунистнуудта саг соонь мэдээсэхэ ...эгтэй.

Суглаануудаа дээрэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ коммунистуудай эдэбхитэйгээр хабаадалханга, дутуу дунданууудые ...ромгойгоор ба үргэнөөр шүүмжэлгэ, өөрынгөө шүүмжэлгэ дэлгэрүүлхэ шухала, «имагтал зорим... ба сэхэ шүүмжэлэл хадаа маа... хүнүүдэй улам мэргэжэхэ ...адалда туһалдаг, тэдэниие ураг...а дабшаха, өөрынгөө хүдэлмэ...эхи дутуунуудые зайсуулха ...адалда зорюулдаг» (Жданов) ...ө хэзээ бүхэндэ һанаха хэрэг...

Суглаануудаа дээрэ абаһан шиидөринүүд хадаа тодорхой ба ...елүүлэгдэхэ практическа хэм...энүүдые хараалһан, гүйсэдхэхэ ...өөр ба гүйсэдхэхэ нюурнуудые ...аһан байха ёһотой. Шиидхэбэ...ин гаргагдаһанай һүүлээр тэ...ниие дүүргэлтэ болгохо практическа хүдэлмэри дары ябуулга...ха ба гүйсэдхэлдэнь хиналта ...тоогдохо ёһотой.

Колхозуудай ажахы ба культу...ын дэбжүүлхэ хэрэгтэ колхозно партийна организацинуудай үүрө дээшэлүүлхэ, колхозой правлениин ажал-ябуулгые хинан шалга тухай ВКП(б)-гэй Уставаар ...аалагдаһан эрхээ партийна организаци бүхэнэй зүбөөр ба хүсэд ...ин бэлүүлхэ хэмжээнүүдые ...ахань шухала, мүн партийна ...анизаци бүхэнэй зүгһөө хүдөө ...ахын артелиин Уставые — колхозно ажабайдалай сталинска энэ ...өөн хуули сахилгые наринаар ...ан хаража байхань, ажалай ...үрэнэй жаяг заршам бэхижүүлхэ, колхозой нинтын ажахын, ...ультурын хүгжэлтэ тухай, хүдөө ...ахын хүдэлмэринүүдэй түсэ..., хүдөө ажахын продукту...ые гүрэндэ тушааха түсэбые ...а саг соонь дүүргэхэ тухай, ...хозой урда байгаа бусад бүхы ...р буриин зорилгонуудые бүрин ...өө ба саг соонь бэелүүлхэ ту...да ходоодоо оролдохонь шуха...

Партийна организаци хадаа ...хозно ажабайдалай эдэ бүхы ...ала асуудалнуудые өөрынгөө ...лаануудаа дээрэ зүбшэн хэлсэхэ... гадна, мүн тэдэниие артелиин ...вленthird ба хамтын суглаанай ...а саг соонь табиха, хараалагдаһан хэмжээ-ябуулганууде хэлишэгүйөөр бэелүүлхэ ябадал ...лаха ёһотой. Тиин, ажахын ...удалнуудые оперативнаар ...дхэхэдээ колхозой правлениие ...али колхознигуудай хамтын ...аае һолихо ябадал гаргаха... харин тус хэмжээ-ябуулгадаа тэдэнээр дамжуулан, энэ ...өгтэнь тэдээндэ али болохоор ...алжа, бэелүүлхэ хэрэгтэй.

Колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ ба культурна гэгээрэлэй ...алмэри үргэнөөр ябуулха шу... Энээнэй тулада, партийна ...анизацинуудай дэргэдэхи агитпропаганда ...ективуудые һэльбэхэ ба эмхидхэлэй талаарнь бэхижүүлхэ, ...ультурын хүгжэлтэ тухай, хүдөө ...ахын хүдэлмэринүүдэй түсэ..., хүдөө ажахын продуктууд

А. В. Кудрявцевай элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэ

(Түгэсхэл)

хозно партийна организацинууд ба ВКП(б)-гэй айкомууд хадаа комсомольско организацинуудай ажал-ябуулгада ехээр анхаралаа табиха ёһотой гэжэ тэрэ хэлэнэ.

БМАССР-эй Верховно Советэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо, ВКП(б)-гэй обкомой ревизионно комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр **Чувьюров** удаа тээнь үгэ хэлэхэ зуураа, абтаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые шалгалгын асуудалнууд тушаа удаан тогтобо.

— Өөһэдынгөө шиидхэбэринүүдэй ба дээдэ шатын партийна органуудай тогтоолнуудай дүүргэлтые шалгалга партийна организацинуудые хүтэлбэрилгэдэ шухала һуури эзэлдэг гэжэ партиин айкомууд ойлгохо зэргэтэй, — гэжэ нүхэр Чувьюров хэлээд, иигэжэ үргэлжэлнэ, — гэхэтэй хамта, нилээд олон партийна эхин организацинууд, тэрэшэлэн ВКП(б)-гэй зарим айкомууд шиидхэбэриие найруулан зохёохо ябадалда гол анхаралаа хандуулаад, тэдэ шиидхэбэринүүдэйнгээ дүүргэлтые шалгадаггүй байна. Иимэ дутагдал ВКП(б)-гэй Обкомой ажал-ябуулгада мүн лэ бии байна.

Саашадаа нүхэр Чувьюров кадрнуудые шэлэн олохо, хүмүүжүүлхэ ба хубаарилан табиха асуудалнууд дээрэ тогтобо. Партиин областнойшье, аймагайшье комитедүүд партийна кадрнуудай принципиальнаар, парти ба гүрэнэй урда өөһэдынгөө уялгые үндэр мэдэрэлтэйгээр мэдэдэг байхаар хүмүүжүүлхэ ябадалда анхарал багаар табина, — гэжэ тэрэ хэлэнэ, —иимэ ушар партийна хүдэлмэрилэгшэдэй түргэ түргөөр һэлгэгдэхэ ябадалда хүргэнэ. Кадрнуудые буруугаар шэлэн олодог ба дэбжүүлдэг тухай, тэрэшэлэн партийна ба ажахын зарим хүдэлмэрилэгшэдэй мэдэрэлэйнь доодо хэмжээндэ байһан тухайда нүхэр Чувьюров хэдэ хэдэн жэшээнүүдые дурдаба.

Удаань ВКП(б)-гэй Хэжэнгын айкомой секретарь нүхэр **Сахьянов** үгэ хэлэбэ.

—Партиин айкомууд болбол өөрынгөө практическа ажал-ябуулгада колхозно партийна организацинуудта түшэглэдэг ба эдэнээр дамжуулан үргэн ниитэ колхознигуудтай холбоо барисаагаа бэхижүүлдэг байгаал һаа, урдаа табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэжэ шадаха байна гэжэ дүй дүршэл харуулна,—гээд тэрэ хэлэбэ.—Энэ жэлэй эхиндэ болоһон аймагай партийна конференци хадаа ВКП(б)-гэй айком ажахын ба политическэ асуудалнуудые олон тоото түлөөлэгшэдөөр дамжуулан шиидхэхээ оролдоно, тиигэжэ партийна организацинуудай үүргые доошолуулна, тэдэнэй үүсхэлыень һуладуулна гэжэ тэмдэглээ һэн.

Аймагай партийна конференциин һүүлээр ВКП(б)-гэй айком болбол колхозно партийна организацинуудтай ехээр хүдэлмэрилдэг болоо, колхозуудтахи хэрэгэй түлөө тэдэнэй үүргые ба харюусалгые дээшэлүүлхэ, партийно-политическэ хүдэлмэриие, колхознигуудые политическээр хүмүүжүүлгые һайжаруулха хэрэгтэ тэдэнэй анхаралые хандуулдаг болоо. Колхозно үйлэдбэриин шиидхэхы участогууд дээрэ коммунистнуудые хубаарилан табиха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдээ.

Нүхэр Сахьянов болбол Доодо-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин ажал-ябуулга тухай тодорхойгоор хөөрэбэ. Тэрэ организаци хадаа ниитын ажахые дэбжүүлхэ, шэн зоригто ажалда колхознигуудые элсүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулна. Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой ажахын амжалтануud болбол партийно-политическэ ба ажахын хүдэлмэриие партийна организациин шадамараар зохилдуулан ябуулдагаарнь тон түрүүндэ тайлбарилагдана.

Партийна организацинуудые бэхижүүлгэ ба дайшалхы шадабариень дээшэлүүлгэ,—гэжэ нүхэр Сахьянов саашаа хэлэнэ, — партийна организацинуудай секретарьнуудай бэлэдхэлэй хэмжээнһээ ехээр дулдыдана. Манай аймаг дотор парторганизацинуудай олонхи секретарьнууд юрэнхы эрдэмэй ба политическэ хангалтагүй бэлэдхэлтэй байна. Энэ ушар хадаа эхин парторганизацинуудай секретарьнуудтай семинарска занятинуудые түсэбэй ёһоор эмхидхэхэ ехэ зорилгонуудые ВКП(б)-гэй айкомой урда табина.

Республиканска газетэнүүд хадаа партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриин түрүү дүй дүршэлые багаар согсолдог ба дэлгэрүүлдэг гэжэ нүхэр Сахьянов шүүмжэлбэ.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Цыдынжапов** үгэ хэлэжэ, хүдөөдэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха асуудалнууд дээрэ тогтобо. Колхозно партийна организацинууд ба ВКП(б)-гэй айкомууд болбол колхознигуудай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие саг үргэлжэ һайжаруулха ябадалые өөрынгөө уялга гэжэ тоолодог, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриилэгшэдэй кадрнуудые шэлэн солгодо ба дэбжүүлгэдэ тэдэнэрэй үлэмжэ серьёзноор хандадаг болохонь шухала гэжэ тэрэ хэлэбэ.

ВКП(б)-гэй Ахын айкомой секретарь нүхэр **Дашиев** болбол аймагай зарим партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриин һайн жэшээнүүд дээрэ тогтобо. Зүгөөр, эдэнэй олонхинь үшөөл хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ гэжэ тэрэ хэлээ. Хэдэн партийна эхин организацинуудта хамтын суглаануud үсөөн зарлагдана, идейно-политическэ доодо хэмжээндэ үнгэрнэ. Асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ коммунистнууд бултааран үшөө хабааданагүй, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл һулаар дэлгэрүүлэгдэнэ. Партийна организацинууд хадаа политическэ ба ажахын хүдэлмэриие зүбөөр зохилдуулан ябуулжа шаданагүй.

Эдэ бүхы дутагдалнуудай түлөө тон түрүүндэ ВКП(б)-гэй айком зэмэтэй гэжэ нүхэр Дашиев саашань хэлэбэ. ВКП(б)-гэй айком хадаа колхозно партийна организацинуудай ажал-ябуулгые һулаар хүтэлбэрилнэ. Энэнэй түлөө тэрэшэлэн ВКП(б)-гэй Обком зэмэтэй. Һүүлшын үе болотор партиин Обком болбол ехэнхидээ ажахын асуудалнуудые шиидхэдэг байгаа, тиин ВКП(б)-гэй айкомууд тэрэнэй хүтэлбэриин стилиие ба методые дабтадаг байба. Партиин Обкомой аппарадай хүдэлмэрилэгшэд ба ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой гэшүүд хүдөө нютагуудаар, илангаяа холын Ахын аймагта үсөө ябадаг. Партиин Обкомой инструкторнуудай хаа яа, түргэнөөр ерээд ошодог ябадалынь манай практическа хүдэлмэридэ ямаршье туһа хүргэнэгүй. Энэ пленум хадаа колхозно партийна организацинуудые хүтэлбэрилгэдэ гараһан ехэ дутагдалнуудые усадхахада туһалха бэзэ гэжэ нүхэр Дашиев хэлэбэ.

ВКП(б)-гэй Обкомой хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр **Лесик** үгэ хэлэхэдээ, партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриин таһаршагүй хуби болохо үргэн олониитэ колхознигуудай дунда социалистическэ мүрысөөе зүбөөр эмхидхэхэ асуудал дээрэ тогтобо.

—Социалистическэ мүрысөөнэй үндэһөөр манай республикын колхозуудаар хүдөө ажахын түрүүшүүлэй угаа ехэ армии ургаа,—гэжэ тэрэ хэлэбэ.—Республикын хүдөө ажахын гол һалбари—малажал дээрэ Советскэ Союзай орденууд ба медальнуудаар шагнагдаһан 109 хүнүүд, БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан 1189 хүнүүд, «Республикын эрхим малшан» гэжэ нэрэзэргэдэ хүртэһэн хоёр мянга гаран малшад хүдэлмэрилнэ. Эдэ түрүүшүүлэй дүй дүршэлые республикын бүхы малшадай шадабари болгохо гээшэ гүрэн түрын угаа шухала удхашанартай хэрэг мүн.

Мүрысөөе эмхидхэлгын дутагдалнуудые ба тэрээндэ ёһо тэдыгээр хандадаг ушарнуудые заагаад, нүхэр Лесик болбол энэ дутагдалнууд хадаа партийна хүдэлмэриин энэ тон шухала участогые ВКП(б)-гэй Обкомой хүдөө ажахын таһагай, айкомуудай ба колхозно партийна организацинуудай хүсэдөөр сэгнэдэггүй байһанай хойшолон мүн гэжэ хэлэбэ. Республиканска газетэнүүд ба радиоинформациин комитет хадаа хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлые тарааха ба мүрысөө эмхидхэхэ асуудалнуудые багаар харуулна.

—Колхозно партийна организацинуудые хүтэлбэрилгэдэ гараһан ба нүхэр Кудрявцевай элидхэл соо тэмдэглэгдэһэн дутагдалнууд манайшье аймагай партийна организацида бии,—гэжэ ВКП(б)-гэй Прибайкальска айкомой секретарь нүхэр **Стрельников** хэлэбэ. Манай олон колхозно партийна организацинууд ехэнхидээ колхозно үйлэдбэритэй холбоогүй коммунистнуудһаа бүридэнхэй байгаа. Иимэ партийна организацинууд колхозуудай хэрэгтэ һулаар нүлөөлдэг, тэдэниие эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлхэ тухай һаналаа табидаггүй, артельнэ ажахые хүгжөөлгын үндэһэн асуудалнуудые шиидхэдэггүй байгаа. «Путь социализма» колхозой парторганизаци тиимэ организаци байгаа. Тэрэ болбол нёднон жэлдэ өөрынгөө составта оройдоол хоёр колхозник-коммунисттай, бэшэниинь албахаагшад һэн. Колхоз хадаа гээгдэжэ ябагшадай нэгэниинь байгаа. Ушарынь партийна организаци артельнэ ажахын асуудалнуудые, ажалай ба гүрэнэй жаяг заршам дээшэлүүлхэ, ажалые зүбөөр эмхидхэхэ асуудалнуудые шиидхэдэггүй байгаа.

Мүнөө энэ парторганизаци бүримүһэн колхознигуудһаа бүридэнэ, тиин энэнь колхозой хэрэг байдалда элитээр нүлөөлөө. Таряанажалай бригаданууdые бэхижүүлхэ хэмжээнүүд абтаа, колхозой үйлэдбэриин гол участогуудта коммунистнууд эльгээгдээ. Партийна организаци болбол артельнэ ажахые хүгжөөлгын перспективнэ асуудалнуудые табина, колхознигуудай дунда ниигэ-политическэ хүдэлмэри һайжаруулна.

Зүгөөр, иимэ жэшээнүүд манайда үшөөл үсөөн,—гэжэ саашадаа нүхэр Стрельников үргэлжэлүүлнэ. —Теэд энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, бидэнэр колхозно партийна организацинуудай ажабайдалые үшөөл тодорхой бэшээр ба гүнзэгы бэшээр мэдэнэбди, хүдэлмэридэнь тэдэнэртэ туһаламжа багаар хүргэнэбди. Партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэл бүхы колхозно партийна организацинуудай шадабаринь үшөө болоодүй байһаар.

Нүхэр Стрельников болбол партийна эхин организацинуудай секретарьнуудтай ябуулагдадаг хүдэлмэриин дутагдалнууд дээрэ ба тэдэ дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүд дээрэ тэрэшэлэн тогтобо.

ВКП(б)-гэй Хориин айкомой секретарь нүхэр **Болдохонов** үгэ хэлэхэдээ, аймагай олон партийна организацинууд партийно-политическэ хүдэлмэриие багаар эрхилнэ, хүдөө ажахын артельнүүдэй урда табигдаһан зорилгонуудые дүүргэлгэдэ колхознигуудые багаар эмхидхэнэ гэжэ хэлэбэ. ВКП(б)-гэй айкомой һаяхан болоһон пленум хадаа эдэ дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэ туһалба, партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриин асуудалнууд тээшэ ВКП(б)-гэй айкомой бюрогой ба эхин парторганизацинуудай анхаралые эрьюулбэ. ВКП(б)-гэй Обкомой пленум болбол өөһэдынгөө хүдэлмэриие бүримүһэн шэнэдхэн байгуулгадань айкомуудта ба бүхы партийна эхин организацинуудта туһалха байна.

Партийна эхин организацинуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлые согсолхо хэрэгтэ республиканска газетэнүүдэй анхаралаа ехээр хандуулдаг болохонь шухала гэжэ тэрэ хэлэбэ.

ВКП(б)-гэй Обкомой секретарь нүхэр **Петухов** үгэ хэлэхэдээ, эхин партийна организацинуудай секретарьнуудтай хэхэ хүдэлмэриин асуудалнуудта тогтобо. Эхин партийна организацинуудай секретарьнуудай олонхинь ниитэ хүмүүжэлэйнгээ талаар багa бэлэдхэлтэй байна гэжэ нүхэр Петухов зааба. Тиимэһээ партиин айкомууд колхозно партийна организацинуудай секретарьнуудай юрэнхы эрдэмэй бэлэдхэлдэ анхаралаа ехээр хандуулха ёһотой, парторганизациин секретарь бүхэнэй эрдэм һургуулида һурахыень туйлаха шухала.

Тэрэшэлэн парторганизацинуудай секретарьнуудай политическэ һуралсалда бүри ехэ анхарал хандуулха хэрэгтэй. Парторганизацинуудай секретарьнууд формальна талаараа политическэ һуралсалда бултадаа хабаадуулагданхай, зүгөөр бодото дээрэнь абахада тэдэнэр занятинуудһаа гээгдэдэг, өөрынгөө хүмүүжэлые дэшэлүүлхын тула таһалгаряагүй хүдэлмэрилдэггүй. Партиин айкомууд иимэ байдалтай эбсэнэ, өөрынгөө политическэ хэмжээе парторганизациин секретарь бүхэнэй хододоо дээшэлүүлжэ байха ябадал туйланагүй.

Парторганизацинуудай секретарьнуудай һуралсалай шухала формонь, — гэжэ нүхэр Петухов саашань хэлэнэ, — семинарска занятинууд мүн. Гэхэ зуура, ВКП(б)-гэй Баунтын, Түнхэнэй, Хойто-Байгалай, Яруунын, Баргажанай ба бусад зарим айкомууд семинарнуудые үсөө үнгэргэнэ. Энээниие юугээр тайлбарилхаб гэхэдэ, тус айкомууд партидоторой хүдэлмэриие хүсэд сэгнэнэгүй. Семинарнуудай шанар тухай хэлэхэ зуураа, айкомой бюрогой гэшүүдһээ гадна, мүн партиин Обкомой бюрогой гэшүүд секретарьнуудай семинарнууд дээрэ үгэ хэлэжэ байха ёһотой гэжэ нүхэр Петухов онсолон тэмдэглэбэ. Семинарнуудые ВКП(б)-гэй айкомуудай секретарьнуудай нэгэниинь, шадаал һаа—нэгэдэхи секретариин хүтэлбэрилдэг байхань шухала.

Эсэстэ, нүхэр Петухов ВКП(б)-гэй айкомуудай инструкторнуудай хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ тухай пленумдэ хабаадагшадай анхаралые хандуулаа.

Һүүлээрнь нүхэр А. В. Кудрявцев түгэсхэлэй үгэ хэлэбэ.

Пленум хадаа зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар зохихо тогтоол баталан абаа.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессэй шиидхэбэринүүдые прогрессивнэ хүн түрэлтэн халуунаар һайшаана

ХИТАД

ПЕКИН, ноябриин 25. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессэй Манифест ба ООН-дэ хандаһан Хандалга хадаа эб найрамдалда дуратай арадуудые улам ехээр нигтаруулан жагсаана, американо-англійска блогой дайнай түсэбүүдтэ эсэргүү, Азида энэ блогой хэжэ байгаа агрессивнэ ябуулгануудта эсэргүү улам эдэбхитэй ба эрид тэмсэлдэ тэрэниие элсүүлнэ. Эб найрамдалда дуратай корейскэ арадтай хамта баатарлигаар тэмсэжэ байгаа хитад арад конгрессэй абаһан Манифест ба Хандалгые бүрин дэмжэнэ, эдэ документнүүд дотор хэлэгдэһэн зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө эрид шангаар тэмсэхэ гэжэ үгээ үгэнэ гэжэ «Женьминьжибао» газетэ заана.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессэй амжалтань эб найрамдалай хүсэнүүдэй илагдашагүй байһаниие тодорхойгоор харуулна. Конгрессэй хүдэлмэри ба тэрээн дээрэ абтаһан документнүүд хадаа эб найрамдалай туг доро арад үргэн олониитые жагсааха хэрэгтэ алба хэнэ.

«Эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байгаа бүхы арадууд Кореядэ американска империалистнуудай үүдхэһэн агрессивнэ дайе зогсоохо ба Азида эб найрамдал һэргээн бодхоохын тула алхамуудые хэхэ ёһотой. Ушарынь, Кореядэ эсэргүү агрессиие зогсоохо ба Азида эб найрамдал һэргээн бодхоохо ябадал хадаа хитад, корейскэ, вьетнам ба дэлхэйн бусад арадуудай интересүүдтэ харюусахаһаа гадна, бүгэдэниитын эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ угаа ехэ удхашанартай байна», гэжэ газетэ бэшэнэ.

ПОЛЬША

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессэй шиидхэбэринүүдые шэнжэлхэ зуураа, «Жице Варшавы» газетэ болбол эб найрамдалай тала баригшадай уласхоорондын хүдэлөөнэй урда шэнэ, улам ехэ зорилгонууд табигдаа гэжэ түрүү статья соогоо бэшэнэ. Эб найрамдал хамгаалха уласхоорондын хүдэлөөнэй габьяань юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ үргэн олониитые гулидхаһан ба дай үүдхэгшэдэй гэмтэ түсэбүүдэй бэелүүлэгдэхэ ябадалые һаатуулһан байна.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгресс хадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ залуушуулай түгэс хүсэтэ фронтые бэхижүүлхэ ябадалда туһалаа гэжэ «Штандард Млодых» гэжэ залуушуулай газетэ бэшэнэ.

АЛБАНИ

Албанска телеграфна агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, «Зери и Популлит» газетэ эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессэй шиидхэбэринүүдые шэнжэлэн, иигэжэ бэшэнэ:

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессэй абаһан түүхэтэ шиидхэбэринүүд хадаа бүхы дэлхэйн арадуудай ажабайдалай интересүүдтэ харюусана, эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй шухала шэнэ шатань болоно. Тэдэ шиидхэбэринүүд арадуудай зэргэнүүдые саашадань нигтаруулха, эб найрамдал хангаха хэрэгтэ тэдэнэй дура хүсэлые бэхижүүлхэ шэнэ замые бүхы арадуудта нээжэ үгэнэ. Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессэй гайхамшаг Манифест хадаа эб найрамдалай тала баригшадай хүсые ба нэгэдэлые харуулһан түүхэтэ шухала документ мүн. Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгресс өөрынгөө хүсэндэ арадуудай этигэхэ этигэлые, эб найрамдалай лагериин мүхэшэгүй байһаниие харуулаа.

ГЕРМАНСКА ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА

БЕРЛИН, ноябриин 25. (ТАСС). Германска демократическа республикын арад зон эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессэй шиидхэбэринүүдые халуунаар амаршална, эдэ шиидхэбэринүүдэй түргөөр бэелүүлэгдэхые эринэ.

Шкойдицедэхи машина үйлэдбэрилгын предприятиин ажалшад абаһан резолюци соогоо иигэжэ заана: «Бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай түлөө 500 миллион тэмсэлшэдтэй хамта бидэнэр Кореядэхи дайе дэлхэйн дайн болгохо ямаршье һэдэлгые эбдэхэ ябадалда туһалхабди».

Швериндэхи механик Эрих Шуслер конгрессэй абаһан шиидхэбэринүүд тухай иигэжэ хэлэбэ: Варшавада эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй делегадуудай абаһан шиидхэбэринүүдые үгэ дуугүйгөөр дэмжэнэбди гэжэ хэлээ һаа, би немецкэ бүхы үнэнтэ патриодуудай һаналые мэдүүлнэб гэжэ бодоноб.

МОНГОЛ АРАДАЙ РЕСПУБЛИКА

УЛАН-БАТОР, ноябриин 25. (ТАСС). Монгол арадай республикын олониитэ хадаа эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессэй хүдэлмэриие угаа ехэ анхаралтайгаар хараба.

Конгрессэй абаһан Манифестые ба ООН-дэ хандаһан хандалгые мүнөөдэр газетэнүүд түрүү хуудаһанууд дээрээ томо гаршаг тайгаар толилоо. Улан-Баторай ажалшад конгрессэй шиидхэбэринүүдые ба эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй байгуулагдаһан ябадалые угаа ехэ баяртайгаар угтаба.

ГОЛЛАНДИ

ГААГА, ноябриин 25 (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессэй шиидхэбэринүүдые голландска арад халуунаар угтажа абаа. Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессэй хандаһан Хандалгын бүрин текстые «Де Ваархейд» газетэ мүнөөдэр толилоо. Конгресс һээ бусажа ерэһэн голландска делегадуудай мэдүүлгэнүүд хэблэлдэ тэрэшэлэн толилогдоо. Эб найрамдалай тала баригшадай конгрессэй болоо байһан үдэрнүүдтэ Стокгольмско Уряада гар табилга Голланди дотор эдэбхитэйгээр ябуулагдаба. Ноябриин 24 хүрэтэр тус Уряада 480 мянган хүн гар табяа.

Германска демократическа республикын министрнүүдэй соведтэ

БЕРЛИН, ноябриин 24. (ТАСС). АДН агентствын дамжуулһанай ёһоор, министрнүүдэй соведэй заседани дээрэ, машина бүтээлгын министр Циллер болбол товар андалдалга ба түлбэри тухай Германска демократическа республикын ба Хитадай арадай республикын хоорондо баталагдаһан договор тухай элидхэл хэбэ. Германска демократическа республика хүндэ машина бүтээлгын ба хүнгэн промышленностиин продукциие Хитад руу эльгээхэ байна. Хитад хадаа соя, рис, торго гэхэ мэтые зүйлнүүдые Германида үгэхэ болоно. Хитадай товарнуудые ашаһан түрүүшын судно Дагу гэжэ Хитадай портһоо һаяар мордохонь.

Министрнүүдэй совет хадаа товар андалдалга ба түлбэри тухай договорые Румынска арадай республикатай баталһан тухай гадаадын худалдаа наймаанай министр Хандке гэгшын элидхэлые ханалтатайгаар соносоо. Товар андалдаха ябадалые хоёр дахин ехэдхэхэ гэжэ тус договор хараална.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

Фронтын бүхы участогууд дээрэ Арадай армиин сэрэгүүд энээлэй урда тээ байһан газартаа американска ба урда-корейскэ сэрэгүүдтэ эсэргүү байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө гэжэ Корейскэ арадай демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин ноябриин 25-да дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Сэмбын фабрикын ноохо-зэрэлгын пухын стахановка Надежда Макутова инженер Ковалёвой методые шудалха ажалай бүтээсые 15 процентээр нэмэгдүүлнэ. Зураг дээрэ: Надежда Макутова ажаллажа байна.

М. Минеевэй фото.

Газетэ тараалгада эдэбхитэйгээр хабаадана

Мухаршэбэрэй аймагай Суулгин сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой правлени ба парторганизаци (түрүүлэгшэнь нүхэр Аюшеев, парторганизациин секретарь нүхэр Хандажапов) 1951 оной газетэ тараалгада эдэбхитэйгээр хабаадана. Мүнөө тэдэнэр 5 экземпляр «Б. М. Правда», 30 экземпляр «Б. М. Үнэн» тараагаад байна.

Мүн Суулгын МТС-эй парторганизациин коммунистнууд (секретариинь нүхэр Спиридонов) 12 экземпляр «Б. М. Үнэн», 7 экземпляр «Б. М. Правда» газетэ захинхаба.

Б. Тугнуйский.

Гахай үсхэбэрилхэ гурбан жэлэй түсэбые дүүргэбэ

Хориин аймагай «III Интернационал» колхозой гахайн фермихид гахай үсхэбэрилхэ гурбан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урда байгша оной ноябрь соо 100 процент дүүргэбэ. Гахайшад Цыренова, Санжижапова, Н. Галсанова гахайшэд фермые эрхилэгшэ Цырендоржиевай хүтэлбэри доро гахайнуудаа ашаг шэмэ ехэтэйгээр харуулһалжа, колхоздоо 10 гаран мянган түхэригэй олзо оруулһан байна.

Г. Очиров.

Диссертаци бариба

Байгша оной сентябриин 26-да ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэх ниитын науканууdай Академиин философиин түүхын кафедрада нүхэр П. И. Хадалов философско науканууdай кандидадай нэрэзэргэ олохо диссертаци бариба.

Диссертациинь темэ—«Философиин партийностиин түлөө Иосиф Виссарионович Сталинай тэмцэл (1901—1913 онууд)».

Ниитын науканууdай Академиин философиин түүхын кафедрын эрдэмэй совет болбол нюуса голосованяараа нүхэр П. И. Хадалов философско науканууdай кандидадай нэрэзэргэ нэгэн дуугаар олгобо. Мүн диссертациинь темэ хоёрдохи бүлэгые ВКП(б)-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи ниитын науканууdай Академиин «Ученые записки» соо толилхо гэжэ тогтооһон байна.

Д. Жалсабон.

СПОРТ

Үнгэрэгшэ воскресеньеда БМАССР-эй 25 жэлэй нэрэмжэтэ стадион дээрэ конькигаар бэлдэлтэй турнир үнгэргэгдэбэ. Эндэ «Локомотивай» (ПВЗ), «Динамын» командануud уулзаба. 100 метрын урилдаанда «Локомотив» командынхид түрүү һуури эзэлээ.

Мүн эдэ командануud хоккейгоо наадаһан байна. Эндэ локомотивайхид 3:0 гэһэн тоотойгоор «Динамын» командые шүүгээ.

Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора 7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6,84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н—02438. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.